

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Transfiguratus est. Hoc mysterio complet id quod Moysi promiserat, & in se præsignat, quod futurum est in Sanctu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

solis, sed esse videtur lux naturalis, alia vero tantum quid artificiale, seu quaedam effigies, lux est, quæ noctem nesciat, & cum semper lux sit, illam nihil obambulat, denique tale quid est, ut quantumvis quis polleat intellectu, cunctis diebus vite suæ non possit imaginari, quomodo &c. Et paulo inferius referens beneficium sibi à Coelorum Regina Virgine Deipara præstitum, dum illam alba veste induit, & torquem auream gemmis pretiosissimis ornatam collo eius appendit: de illis sic ait: Erant hoc aurum, & gemmæ, tam nostris dissimilia ut nulla intersit comparatio; harum enim gemmarum pulchritudo multum distat ab eo omni, quod hic possumus imaginari, ut nequeat intellectus capere, ex qua esset materia vestis illa, nec qualis ille candor quem Dominus volebat demonstrari: ut hæc omnia imago fulginea (ut ita dicam) esse videatur. Addit postmodum alia quaedam verba notatu dignissima, conferens aliquid de donis, à Domino receptis, cum ijs rebus quas illi monstrabat, atque. Voluissem ego posse declarare aliquid ex minimis quæ intelligebam, & cogitans qua hoc possem ratione declarare, inveni esse impossibile: quia in sola differentia, quæ est inter lucem quam videmus, & eam quæ ibi relucebat, cum omnia lux essent, nulla est comparatio: eo quod solis claritas, videtur quid esse tenebrosum. Tandem nequit imaginatio, licet subtilissima, describere, nec delineare, qualis fuerit illa lux, nec aliquid eorum, quæ mihi Dominus manifestabat, tanto suauitatis sapore, ac gustu, ut effectus sit impossibile: omnes enim potentia tanta demulcebantur suauitate, ut ea nequeat exaggerari, proinde satius est ori digijum superponere. Hinc oriebatur, quod ipsa addit, quod his omnibus visis, indicabat viros ac mulieres, quos hic videbat, esse mortuos, totumque mundum nihil esse. Omnia (inquit) mihi somnia videntur; & risus esse, ac iocus, quæ corporis oculis contemplantur; quod mentis oculis vidi, hoc anima mea desiderat, & cum se ab hoc cernit distantem, hoc ei est mori. Hæc ita videbantur mulieri illi mentis clarissima, & verissimè aduertat; quod ea quæ vidit, ac illi Deus reuelabat, multum adhuc aberant à cælesti illa gloria, cuius tantum erant quædam participatio, seu similitudo, quibus ergo rebus huius mundi, cæli gloriam poterimus exponere? Vis bonorum cælestium aliquid contempleri? Egredere de mundo, desere quicquid eo continetur, cogitationes tuas sursum eleua, ultra ipsa sidera conscende. Hoc notat D. Aug. quod David psalmis

illis, in quibus agit de sanctorum beatitudine præfigat titulum, quò significabat, illos ab eminentissimo illo cantore debere decantari, nimirum Ydithum, pro Ydithum: qui significat transcendens, siue Transiens; Tais esse debes & tu &c.

§. 9. Transfiguratus est. Hoc mysterio complet id quod Moysi promiserat, & in se præsignat, quod futurum est in Sanctis.

Licet autem illa gloria ea omnia superet, quæ vel audiri, vel videri, vel intellectu concipi possunt, ut prædiximus, nec homini mortali sit possibile, nec puræ creaturæ, si iam declarare dicatque veraciter D. Paulus: Non licet homini loqui. Nihilominus hodie Christus infinita suæ misericordiæ decernit nobis euissem proponere quoddam exemplar: cum non sit homo purus, sed homo Deus, & Dominus gloriæ. Dominus gloriæ, Rex gloriæ, ac in se totam cæli, Sancto- rumque concludat beatitudinem, & hæc eius in mundum aduentus causa fuerit. An eius non recordaris promissi facti à Deo Moysi: quod D. Iren. a quem sequitur Tertullianus & Origen. a Lib. 4. c. & D. Cyrill. Hierosolym. a hodie credunt impletum? Desiderabat Moyses videre gloriam Dei, & ex familiari conuersatione quæ cum Deo fiebat, ausus est hoc ei proponere: Loquebatur b Lib. 4. Dominus ad Moysen sicut solet homo ad amicum contra suum. & dicit: Ostende mihi gloriam tuam. Marcio. Cui Deus. Hoc nequaquam: Non enim videbit me c. 22. & d. homo & viuet. Sed hoc tibi pollicor fide diuina: qua die gloriam meam ostendero, eam tibi præcipuum licebit intueri. In transitu, non est me modò manifestabo, quò facie ad faciem videat, sed Posteriora mea videbis. Magna propheta est hæc inquit in Exod. D. Aug. q. d. Moysi Deus: Iter suscipiam in mundum, velut in viator ac peregrinus, Habitu inuentus, ut homo: & iter prosequens, quodam die In transitu tibi gloriam meam reuelabo, facie tenus hoc est, non aperte manifestando diuinitatem, ac essentiam; sed quoad humeros, id est in humanitate (hæc sunt eius humeri, quibus onus nostræ suscepit redemptionis) ostendendo videlicet humanitatem hanc gloriosam.

Hoc hodie complet (inquit Tertullianus) & in hunc finem, hanc instituit solemnitatem, hoc mysterium, hoc suæ transfigurationis spectaculum, ac per illud gloriam eius intelliges. Si queras quid sit ista transfiguratio? Respondeo, quòd sit exemplar quoddam, & splendor gloriæ eius, quam speramus, & hoc actu, Christus intendit speramus, vnicuique

veniente dicere: Intuere, quali ego fulgeam gloria: tali quoque tu resplendebis. Descripsit Apostolus succinctis verbis nostrae praedestinationis materiam: quae ad rem exponit D. Hieron.

Rom. 8. 29. Quos praefecit & praedestinavit conformes fieri imaginis filij sui, ut sit in se primogenitus in multis fratribus. Duo complectitur tunc praedestinationis mysterium: vitam bonam in hoc mundo, & gloriam aeternam in altero. Vtriusque voluit nobis Deus dare vivum exemplar, scilicet virginis tui filium suum. Scire vis qualis hic tua esse debeat vita? Christum intuere, & tua sit eius moribus conformis: hoc est enim exemplum, quod tibi proponitur imitandum: sicut thema, quod praceptor praescribit puero, quod illum doceat perfecte pingere litteras: & opus quod puella magistra proponit, ut illud imitetur & discat operari.

Confice Christi vitam tam puram, tam perfectam, illam eius erga Patrem reverentiam ac timorem, illam tam subiectam ac promptam obedientiam, ardentem illam charitatem ad omnes, imitiam illam patientiam, illam profundam humilitatem, orationem illam tam perseverantem, contemptum omnium terrenorum, rectam illam in omnibus operibus suis intentionem, benignam illam misericordiam pauperibus exhibitam, illam tantorum cruciatuum tolerantiam. In hunc finem se tibi proposuit exemplar, rogans te, ut illum imiteris, & singulis nobis hoc praecipit, quod D. Petro: *Sequere me.* Ita quoque nos docet idem Apostolus: *Christus passus est pro nobis, vobis relinquentes exemplum, ut sequamini vestigia eius.*

1. Pet. 2. 21. Hinc vox illa D. Pauli audiebatur: *Imitatores estote Christi sicut filij charissimi, & ambulave in dilectione sicut & Christus dilexit nos.* Hae Christi mens est, & in hunc finem se nobis proposuit: *Vi vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali.*

Ad hoc triginta tribus annis vixit, in omnibus semetipsum, exercens virtutibus: quod. Vivam meam persecrutar, quam tibi propono sequendum exemplar. Eodem modo, num scire desideras qualis tua futura sit gloria? Attende Christi gloriam, oculos attolle, vultum illum intuere (ut sol) praesulgentem, corpus tot micantibus ac igneis radijs mirabile, vestimenta eius nunc candidiora. Talis tua quoque futura est gloria: *Salutem erem expectabitis Dominum nostrum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostrae configuratum corpori claritatis suae.* Contemplare corpus illud gloria & honore coronatum, & hoc praenoscere, hanc esse similitudinem seu prototypi on eius gloriae, quod corpus quoque tuum coronabitur: & quod illud mysterium in ipso peractum, quo se

protus praebuit admirandum, in te quoque modo plane divino ac supremo petagetur.

Mysterium maxime excellens & admirationis obiectum in Christo, credimus illud esse incarnationis, unde de illo agens vates Haia praeteris illud nominat admirabile: *Vocabitur nomen Isa. c. 9. v. 6. eius: Admirabile.* Quale fuit hoc mysterium? II.

Vniuit se Deus humanae naturae, totam ei suam Christus uniens divinitatem, omnem maiestatem, magis vocatur nitudinem, gloriam, omnipotentiam. *Omnia in Incarnatio Divinitatis,* ait Apostolus, fuit autem natione talis & ac virio, ut nec divinitas consumeret humanitatem, nec ipsa humanitas immineret divinitatem. *Tanto facere vivamque naturam con-*

servit: (ait D. Leo) ut nec inferiorem consumeret Ios. c. 2. 9. glorificatio, nec superiorem minueret assumptio. D. Leo.

Bone Deus, quomodo potest hoc fieri? *Quis vni-* quam solis lucem, umbrae tenebris sociavit, luce ad flammis permanente, & umbrae tenebris non perennantibus? *Quis ignem consumentem immentem ari*

ferm. 1. de da coniungit palea, seu foliorum deciduorum Natu- cumulo, & ita includet, ut tamen non comburatur? Hae de causa vocatur *Admirabile* conformiter visioni illi ad quam tantopere Moyses obstupuit, ob ignis cum rubo coniunctionem, illas o tamen rubo, ut saepius retulimus. Accenditur ignis in rubo, incorporatur, nec rubum consumit, ac splendidior apparet & clarior. Talis fuit cum humanitate coniunctio divinitatis. Ex hac similitudine procehit, quod Deus humanae naturae divinitas suas communicavit proprietates, ut ignis suas tribuit qualitates ferro, nec illud consumit, nec eius immutat naturam, sed ei superiores tribuit proprietates, nimirum sibi proprias: scilicet splendorem, calorem, vim vivendi. Divinitas humanitati incorporata, suas ei tribuit proprietates, gratiae ac gloriae plenitudinem, divinitas eminentes ac infinitas.

Hoc paucis verbis dixit D. Epiphanius. *Caro, D. Epiphanius Hares. 69. qua ex Maria, & nostro genere erat, transformabatur in gloriam, honorem & perfectionem deitatis acquirens, & gloriam caelestem, quam non habebat ab initio, verum hic conditionem verbi Dei accepit.* Et multo succinctius, ac mysteriosius illud descripsit D. Ioannes, qui referens visionem illam admirabilem, *Verbum caro factum est (addit) Vidimus gloriam eius, quasi unigeniti a Patre, pleni gratia & veritate.* Quomodo verum dicimus, quod illa gloria per totam illam lanctissimam humanitatem extendenda erat, corpus videlicet & animam, sicut in tota illa divinum esse extendebatur, *Etiam corporaliter.* Attamen divinitas eo modo gloriam hanc in anima tantum interius conclusam velut

continetur.

contineri, corpus autem exterius manere passibile, merique obnoxium.

Præclaris olim verbis ex ore Davidis Christus æternum Patrem est allocutus, quæ D. Pauli *Psal. 39. 7.* subtili examinat ingenio. *Corpus apertum mihi. Ut in mundum venirem. Corpus apertum mihi tale, quale tanto mysterio conveniebat.* Hoc dicit: *Heb. c. 10. 5.*

IV. quia Christi conceptio non ex viri coniunctione, sed Spiritus S. obumbratione ex purissimo Mariae Virginis sanguine peracta creditur, qui in eius sacratissimis visceribus corpus adaptavit. Hoc nos fides docet: at cur non dicit, quod ei animam adaptavit? Manifestum enim est, & nostræ nemo negat, quod ei quoque Spiritus S. animam infuderit ab omni peccati labe purissimam, & omnigenis virtutibus adornatam. Fateor: at alia prorsus erat attendenda dispositio corporis, quam animæ: corpus enim creavit mortale, passibile, & quale ratio suadet æ mysterij, aptum operi nostræ redemptionis; animam Beatorum gloria, & cælestibus perfidens gaudijs. Laborat Dominæ filius æger, quam amor obligat, ne filij curam ancillis committat, sed ut ipsa manum apponat, illique sedula deserviat, culinam percurat sollicita, toga polymita seu attica vestita, limbis aureis intexta. Qua ratione hoc fiet: hæc etenim toga non congruit culinae sordibus, nec infirmorum cura. Contrahitur, & interius absconditur illa vestis pulchritudo, gemmarum, aurum, fimbriae; & suffultura eius ostenditur, & communis ac vulgaris materia. Accidit alias nobiles domicellas infirmum visita, e, matris de filij ægritudine condolere, at illa cubiculum cum illis intrans, demittit contactam vestem, & illico patet omnium oculis aurum illud, gemma, limbis pretiosi, quæ prius celata tegebantur. Decumbat homo languidus mater nostræ, diuina sapientia, illa *Mater honorificata*, non contenta familiarum obsequio, prophetarum ac prædicatorum, quos per Salomōnem vocat *Ancillæ ipsa manuum operi vult apponere, per se nobis ipsa servire.* Limites non transgredit, o Domine, cum ipse nobis tales posuerit, dicens: *Non veni ministrari, sed ministrare.* Et per prophetam *Isaiam 43. 14.* prædixerat: *Servire mihi fecisti in peccatis tuis.* Quam formosam humanitas tunicam induit, quam pretiosam in almae Virginis viscera Dei filius! De hac verba illa Davidis exposuit D. Chrysostr. *Adfuit Regina à dextris tuis in vestitu suo aurato, circumdata varietate.* Est hæc humana à dextris, regina: quia inter reliquas creaturas extitit, & divina subsistentia, ac essentia *Es. 44. 20.*

V. Similitudo.

Ezech. 15. 2.

Sap. 9. 3.

Matt. 20. 28.

Isa. 43. 14.

Hom. in illud: A-

Chrysostr. Adfuit Regina à dextris tuis in vestitu suo aurato, circumdata varietate.

Est hæc humana à dextris, regina: quia inter reliquas creaturas extitit, & divina subsistentia, ac essentia Es. 44. 20.

plici filo intexta, cum gloriæ varietate & fimbrijs aureis omnium donorum gratiæ, & cælique diuitiarum. Attamen non illi hæc vestis congruebat, qui ministrare venerat, pati, operari, perfere flagella, spua, clavos, crucem, lanceam, meritis supplicium. In hunc finem succingit, ac recolligit polymitam i lam gloriæ, ut desoris appareat suffultura, corpus passibile ac mortale.

Hodie, dum electorum suorum admittit visitationem, quasi ad cubiculum secedit stragulatam, in montem seorsum, ibique discingit se & demittit animæ gloriæ in corpus, apparetq; tantis diuitijs, domique gratiæ gloriosum: *Resplenduit facies eius sicut sol, & vestitus eius albus ac resurgens.* Quomodo hoc dicit, o Evangelista, perundatur D. Chrysostr. an sole clarius non resplenduit? Si corpus beati, inferioris gloriæ, fulgebatur sol: *Fulgebunt iusti sicut sol, in regno patris eorum: sole patet clarius, quod Christi claritas, omnium simul excedet beatorum claritatem, ac proinde solis vincet infinites claritatem: Non distinet, respondet D. Chrysostr. at Evangelista nolum reperit lucidius luminare ipso sole, quocirca solem designavit ut supremum, quod agnosceremus, luminare. Totum eius corpus ut carbo fulgentissimum apparuit, scintillis radianis immense claritatis. Ita D. Hier. *Vbi facies nominatur, vestitus, quod est cætera membra intelligenda sunt. Et illo anterior D. Ephrem Syrus. Ostendit, inquit, Evangelista, quod ex toto eius corpore, eius gloria sua, & tota eius carne resplenduit facies, & erroris, ex totis eius membris resplenderunt radij, &c. Et ex corporis claritate resplenderunt vestimenta eius nive dealbata candidiora, nube lucida fulgentiora, seu velut gossipium, quando ex parte superiori à sole illustratur, purissimum apparet tenuissimis filis, ac nubeculis subrebus admirabile. Ita declarat noster Cardinalis Caietan. conformiter illi quod Evangelistæ scripserunt. Dicit enim D. Math. *Vestimenta eius facta sunt alba, sicut nix, Matt. 28. D. Luc. Vestitus eius albus ac resurgens. D. Marc. Luc. 9. 35. Facta sunt vestimenta eius splendens & candida Marc. 9. 3. nix, velut nix. Et luminatum D. Aug. Sicut per D. Avro. carnem Divinitas forte illuxit, sic caro illuminata lib. de no per vestimenta radiabat. Ita ut de hoc speculaculo radiabat, liceat nobis effari: illud Davidis: *Sicut unguentum in capite, quod ascendit in barbam, barbam raris Aaron, quod descendit in oram vestimenti eius, sicut ros Hermon &c. Hæc perfectæ gratiæ victio, descendens de capite divinitas manabat in vultum & barbam, & inde vsque ad oram vestimenti eius diffundebar, ut vestimenta claritate gloriosa radiarent. Ex illa luce & corporis Christi splendore****

21. 43

Luc. 9. 35

Matt. 28.

43.

D. Hier.

Epist. 61.

ad Da-

mas, de

Tom.

Hierosol.

mitian.

T. 2.

Matt. 28.

Luc. 9. 35.

Marc. 9. 3.

Aug. Sicut per D. Avro.

Tom. 3.

Ps. 132.

Luc. 9. 31. splendere communicatur corporibus Moysi & Elie tantus splendor, ut soles fulgentissimi esse viderentur. *Visi in maiestate*, inquit Evangelista Lucas. Lux autem, maiestas ac candor, non procedebant de animabus eorum; cum nondum essent glorificate, sed de reflexione splendoris corporis Christi: sicut dum radios suos sol reflectit in scindulas ex natura sua tenebrosas & nigras, eas instar speculi reddit adeo fulgidas, ut ex se radios emittant clarissimos.

O quam clarus, quam fulgidus videbatur mons ille Thabor: oriente solis divini luce fugebant tenebrae, & nox (si tum terras occubabat) ipsa meridie clarior apparebat, imo & ipsum solem in axe suo superabat. Petrae, impelque crystallo fulgebant augustius, solis radiis opposita mille splendoribus quos saxa referebant ut adamantibus, sapphyris, crysolitis, sardij radiabant: Apparebant herbae sfericibus venustiores, lucis varietate præfulgida. Si vitrum triangulum oculis tuis expositum, tantam emittat lucem, tantos ac tam varios, pulchrosque producant aspectus, quæ præ manibus habes, ut omnia tibi videantur strigæ varijs distinctæ coloribus & pulcherrimis, vindi, caeruleo, rubro, flavo: quid non effecerit corpus illud sanctissimum, vitro, crystalloque purius, lucem recipiens gloriæ, ex anima gloriosa seu divina essentia deserventem? Nota est, quam referunt S. litteræ, historia Machabeorum: qui clypeis tegebantur a leo teris, exolitit, limatis, ut sole in ipsos reflectente, quasi solis ipsius fulgoribus radiarent, & sic quidem ut ex luce ac claritate quæ ex illis reflectebatur ipsi montes perfunderentur illustrissimi, unde textus ait: *Refulsit sol in clypeis aureis & aereis, & resplenduerunt montes ab eis.* Huc refer verba D. Theresia de eadem lucis niue allegata.

§. 10. Transfiguratus est. Sicut in Christo ex unione diuine nature cum humana processit anima gloriæ, & ex illâ, corporis: ita erit in Sanctis.

Hoc igitur quoad substantiam, Christi est mysticium, unde vocatur *Admirabilis*: quia totum esse suum diuinum, & totam suam substantiam, proprietates, attributa, ac perfectiones vnuit humanitati, & hinc gloria profuxit animæ, & ex illa hodie in corpus diffundebatur. Meditate igitur hic, quam admirabilis, futura sit Sanctorum glorificatio: quia hoc idem operabitur (licet modo dispar) ad eorum beatitudinem. Hoc credo Apostolum voluisse, & hoc Hieron. *Dapt. de Lan. 24 Tom. 11.*

terigisse, dum ait: *Cum venerit glorificari in Sanctis suis, & admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt.* Ne prætereamus hoc verbum: *Admirabilis fieri*, q. d. Ille qui admirabilis dicitur in eo quod in se est operatus, & ob hoc à propheta vocatur: *Admirabilis*: talis quoque erit, taleque se monstrabit in eo, quod efficiet in glorificatione Sanctorum. Primò: Continget se Deus anima, totusque illam intabit, seque illi infundet, non vnione substantiali qualis illa fuit Incarnationis Verbi, sed vnione accidentali, tam ineffabili, ut totus Deus in anima sit futurus eius vnus intellectus (vt docent Theologi) in ratione speciei intelligibilis, & eò modò quò vehemens ille ignis in mysterioso Moysi rubo totus confundeatur, vt non nisi ignis videretur, cum esset ipse realiter rubus: & eò modò quò ignis ferro immiscetur; quò, licet realiter ferrum maneat, vnus ac purus ignis esse videtur, habetque ignis proprietates. Ita vt totum se Deus animæ sit infusus, cum totâ sua essentia, substantia, omnipotentia, gloria, maiestate, æternitate sapientia, diuinitate, tali modo, vt nihil Deus habeat, quod tuum non sit, & tantum, vt tu illud in te ipso sis possessurus, ac in te conclusurus; Multo magis tuum, quàm aurum, argentum quod hic possides, quàm census tui, hereditates, possessiones, ac tibi propria vestimenta: hæc enim intus in anima non possides, non in corde conclusis. At Deum nostrum, totum in te comprehendes, qui tibi tribuat esse gloriæ, communicet diuinas proprietates, certò quòdam modò, sicut anima corpore tuo conclusa, ei communicat suum esse, viuere, mouere, intelligere. Hoc exponit D. Paulus his verbis: *Ut impleamini in omnem plenitudinem Dei.* Sicut, vt declarat, quòd totus Deus, cum tota sua essentia, substantia, & attributis erat in Sanctissima illa Christi humanitate dixit: *In quo inhaui et omnis plenitudo diuinitatis*: ita modò, vt declarat, quatione totus Deus in electis sit futurus, eodem vitur termino: *Ut impleamini in omnem plenitudinem Dei.* Plenus eius, tota Dei plenitudine, plenâ Dei substantiâ, hoc est, tota diuinitate, omnibus quæ Deus habet. Hoc ipsum dixit idem Apollolus, vt explicat D. Hieron. *A Tunc erit Deus omnia in omnibus b.*

Refert de se Mater Theresia, quod lucem viderit ineffabilem, qua ratione totus Deus, id est, tota Sanctissima Trinitas, eius ingrederetur animam, eamque penetraret. Representabatur mihi (scribit) eò modò quò sponsia aquæ immergitur, ita mihi videbatur, quòd anima mea tota illa impletetur diuinitate, & certò quòdam modò in se frueretur.

Isa. 9.

Ephes. 3. 19.

Coloss. 2. 9.

a Lib. 1. contra Pelag. b. 1. Cr. 15. 18.

D frueretur.

